

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Gaij papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

cet inimicos nostros iuxta prophetæ vocē in puteū interitus, quoniam viri sanguinū & dolosi nō dimidiabūt dies suos. Vos autē sp̄ sperate in dño & fiduciā habetote in eo, quia ipse liberabit nos, ipse est em̄ benedictus a seculo vsq; in seculum, & regni eius non erit finis. Data, XIII. Calend. Octobris, Caro Vero & Carino. IIII. CC. concess.

Incipiunt Decreta Gaii pape.

leatissimo fratri Felici episcopo Gaius. Directas ad nos tuæ charitatis epistolas **A** plenas catholicæ inquisitionis sollicitudine gratāter accepimus, bñdicentes dñi nostri clementiā, quia tales extremis mūdi partibus dignas suis ouibus provide- re pastores per q̄s & pascuis valeāt salutaribus abūdare, & ab iniqui lupi rapacitate seruari, vt infidias nequeant eius subreptionis incurrere. Vnde certū ē, quia p̄misse vos beatitudinis gratia subsequat, q̄n̄ a vobis cœlestiū p̄fectio doctrinay tam votiuā sc̄ificatōe perquirat, scriptū est enim. Beati q̄ perferunt testimonia eius, & in toto corde exquirūt eū. Hoc ergo ff̄ charissime propositū tuæ cōsultationis tota mente tractētes, de te q̄q; provenire cōfidimus, q̄ regulā catholicæ fidei iisdē studeat tenere vestigijs, q̄bus eā in apo- stolica sede cognoscis esse fundatā. Et quāuis sonus eorū toto orbe diffusus, & vsq; ad fines or- bis terræ verba eorū distensa dilectionis tuæ corda Ch̄o probauerūt esse fidelia, tamen si quid ex his in ecclesia q̄ tuæ gubernationi dño auxiliāte cōmissa ē, nec dū plena luce claruerit, ad eun- dem fontē de q̄ illa salutaris manarat lympha recurritis, id ē q̄d debita charitate sumus amplexi ga fiducialiter de his vnde apud eos obseruantia esse dixistis ambigua nra voluistis responsione firmari. Quapropter dilectionem tuā in dño salutates, de singulis q̄ iuxta catholicā disciplinā teneat apostolicæ sedis autoritas, subiectis aliq̄bus etiā sanctay capitulis regulay te credimus instruendū. Primo q̄dem scias paganos & hæreticos nō posse christianos accusare, aut vocē in- famationis inferre, deinde nemo vnq̄ episcopū apud iudices seculares aut alios clericos accusare p̄sumat. Et si quis ep̄s presbyter aut diaconus vel quilibet clerici apud episcopos (quia alibi nō oportet a qualibet p̄sona, & quæ tite recipiēda est) fuerint accusati, quicumq; fuerit siue ille sub- limis v̄r honoris, siue vllius alterius dignitatis qui hoc genus illaudabilis intentionis arripuerit nouerit probationis documēta se debere inferre. Si q̄s ergo circa hmōi p̄sonas nō probāda de- rulerit, autoritate huius sanctionis intelligat se iacturā infamiæ sustinere, vt dāno pudoris æsti- matōis dispēdio, discat sibi alienæ verecundiæ impune insidiari saltē de cætero nō licere. Nā q̄li- ter ad conciliū veniat aut qualiter de suis rebus expoliatis, vel eiectis a sedibus proprijs, aut q̄ ac- culatores sunt recipiendi, quive nō sint, aut q̄liter eiectis & expoliatis sint om̄ia legibus redinte- granda q̄ eis ablata sunt, quia priusq̄ hoc factū fuerit nullū crimen eis obijcere poterit, & q̄liter illis induciā post integrā restauratiōē annuierariæ vel sex mensū indulgentiæ sint, & qualiter sua oīa licētē & pacifice absq; vllius graui impedimēto disponere, & suorū amicorū & ecclesia- sticorū pat̄r cōcilijs vti debeant sufficētē ab apostolis suorūq; decessoribus ac nris p̄decessori- bus statutū esse putamus, sup̄ his autē nō reor amplius nunc fore disputandū, nisi si surrexerint talia q̄ adhuc nō sunt manifesta. Si eorū autē statuta nō habueritis, mittite fidelissimos scriptores q̄ hęc corā fidelibus testibus excipere, vobisq; reportare sub stipulatōe valeāt. ¶ Cæterū vt satis **B** faciā cōsultis tuis de verbo incarnatiōis & veritatis quicumq; illi sunt ita obcecati & a lumine ve- ritatis alieni, vt verbi dei a tēpore incarnatiōis denegēt veritatē, ostēdant in q̄ sibi christianum nomē vsurpēt, & cū euāgelio veritatis a qua ratione cōcordent. Si p̄ virginis partū aut caro si- ne deitate, aut deitas ē orta sine carne. Sicut em̄ negari nō potest euangelista dicēte q̄d verbum caro factū est, & habitauit in nobis, ita negari nō p̄d̄t (beato apostolo Paulo p̄dicante) q̄d deus erat in Ch̄o mundū reconcilians sibi, q̄ aut reconciliatio posset esse qua hūano gñi repropicia- retur deus, si hominis causam mediator dei hominūq; nō susciperet. Qua vero ratōe veritatem mediatoris implet, nisi qui in forma dei æqualis est patri, in forma serui particeps esset & nri vt mortis vinculū vnus p̄uaricatione contractū, vnus morte q̄ solus morti nihil debuit solue- retur. Effusio em̄ iusti sanguinis Christi tā fuit diues ad p̄cium, vt si vnuerstas captiuorū in re- dēptorē suū crederet, nullū diaboli vincula retinerēt, qm̄ sicut apostolus ait, vbi abūdauit p̄ctm̄ sup̄abūdauit & gr̄a. Et cū sub p̄cti p̄ndicio nati p̄tātē acceperit ad iustitiā renascēdi, validius fa- ctū est donū libertatis, q̄ debitū seruitutis. Quā itaq; in huius sacramēti p̄sidio spem reliquit qui in saluatore nro negāt hūani corporis veritatē. Quis ē (vt ait apostolus) q̄ tradidit semetip̄m pro nobis oblationē & hostiā deo in odore suauitatis. Aut q̄d vnq̄ sacrificiū sacratius fuit, quā q̄d verus æternus p̄otifex altari crucis p̄ immolationē suæ carnis iposuit. Licet in cōspectu dñi p̄ciola iustorū mors fuit, nullū tñ fontis occisio redēptio fuit mūdi. Acceperūt iusti nō dederūt coronas. De fortitudine fidelū exēpla nata sunt paciētē nō dona iustitiæ, singulares q̄ppe i singu- lis mortes fuerūt, nec alterius q̄sq; debitū suo sine p̄lo vit, cū filius hoīs vnus solus dñs nri Iesus Chr̄s

Decreta Gaii pape.

Christus q̄ vere erat agnus immaculatus extiterit, in q̄ oēs crucifixi, oēs mortui, mortui, oēs sepulti, oēs sunt etiā suscitati. De q̄bus ip̄e dicebat, cū exaltatus fuero à terra oia trahā ad meip̄m. Fides etem iustificās ip̄ios, & creās iustos ad hūanitatē retractā p̄cipiū in illo acq̄rit salutē, in q̄ solus hō se iuenit inocentē, libere hīs p̄ grām dei de eius potētia gloriari, q̄ cōtra hostē hūanū ḡnis in carnis n̄r̄e hūilitate cōgressus his victoriā suā tribuit, in q̄s corpe triūphauit, h̄ ergo in vno dño n̄ro Iesu Ch̄so vero dei atq̄ hoīs filio verbi & carnis vna p̄sona sit, q̄ iseparabilē atq̄ indiuisē cōes habeat actōes, itelligēdē tñ sunt ip̄soꝝ op̄eꝝ q̄litates. Et sic verē fidei cōtēplatoe cernēdū ē ad q̄ p̄uehat hūilitas carnis, & ad q̄ inclinēt altitudo deitatis, qd̄ sit qd̄ caro sine verbo nō agit, & qd̄ sit qd̄ verbū sine carne nō efficit. Sine verbi ei potētia nec cōcipiet virgo, nec pareret, & sine veritate carnis obuoluta p̄anis infantia nō iaceret. Sine verbi em̄ potētia nō adoraret magi p̄ueꝝ stella idice de claratū, sine veritate carnis nō iuberet trāsferri i ḡyptū p̄uer & ab Herodis p̄secutōe subdūci. Sine verbi potētia nō diceret vox p̄ris missa de celo, hic ē fili⁹ meus dilectus in q̄ mihi cōplaculū ip̄m audite. Et sine veritate carnis nō p̄tēstaret lohānes: ecce agnus dei, ecce q̄ tollit p̄ctā mūdi, sine verbi potētia nō fieret reitegratio debiliū & viuificatio mortuoz̄, & sine veritate carnis, nec cibus ieiunio, nec somnus eēt necessarius fatigato, postremo sine verbi potētia nō se dñs p̄ri p̄fiteret & q̄lē, & sine veritate carnis nō idē diceret p̄rem se eē maiore, cū catholica fides vtrūq̄ suscipiat, vtrūq̄ defendat, q̄ sc̄dm̄ cōfessionē b̄ti Petri apl̄i vnū Ch̄sm̄ dei filiū & hoīem credit & verbū. Quāuis itaq̄ in illo ex q̄ in vtero virgīs verbū caro factū ē, nihil vnq̄ in vtraq̄ forma aliqd̄ diuisiōis extiterit, & p̄ oia icremēta corpea vni⁹ p̄sona fuerit toti⁹ t̄pis actōes. Ea ip̄a nāq̄ (vt ita dicā) q̄ iseparabilē facta sunt nulla cōmixtōe cōfundimus, s̄ qd̄ cuiusq̄ forme sit ex op̄eꝝ q̄litate sentimus. Dicāt ergo isti hypocritē q̄ cecis mētibus lumē nolūt recipere veritatis in q̄ forma crucis ligno dñs maiestatis Ch̄s affixus sit, qd̄ iacuerit i sepulchro & reuoluto lapide monumētū q̄ tertia die caro resurrexit. Et q̄a p̄ resurrectionē suā nō credētes q̄sdā discipulos arguebat, & h̄sitationē cūctātū cōfutebat cū diceret, palpare & videte q̄a sp̄s carnē & ossa nō h̄sicut me videbitis h̄e, & apl̄o Thomā: Infer manū tuā in latus meū, & vide man⁹ meas & pedes & noli eē incredulus, s̄ fidelē, q̄a vtiq̄ manifestatōe corpis sui iā hereticoz̄ mēdacia destruebat vt vniuersa Ecclesia Ch̄i inouāda doct̄is hoc nō sibi dubitare credēdū, q̄ apl̄i susceperāt p̄dicādū, ac si in tāta lucē veritatis tenebras suas heretica obturatio nō relinq̄t ostendāt vn̄ sibi spem vitæ polliceant æternę, ad quā nisi p̄ mediatorem dei & hoīem Iesum Ch̄sm̄ nō p̄t pueniri. Sicut ei ait b̄tus Petrus apostolus, nō ē aliud nomē datū hoībus sub celo in q̄ oporteat nos saluos fieri, nec ē redēptio captiuitatis hūanę, nisi in sanguine eius q̄ dedit semetip̄m redēptionē p̄ oibus, & q̄ sicut p̄dicat apostolus Paulus cū in forma dei eēt nō rapinā arbitratus ē eē se & q̄lē deo, s̄ semetip̄m exinanīuit formā serui accipiēs, in similitudinē hoīm factus & habitu iuētus vt hō hūiliauit semetip̄m factus obediēs p̄ri vsq̄ ad mortē, mortē autē crucis, p̄pter qd̄ & deus exaltauit illū, & donauit illi nomē qd̄ est sup̄ oē nomē vt in noīe Iesu oē genu flectat c̄lestiū, rerrestriū & infernoz̄, & oīs lingua cōfiteat, q̄a dñs Iesus Ch̄s in gloria ē dei p̄ris. Cū ergo vnus sit dñs Iesus Ch̄s & verē deitatis verēq̄ hūanitatē in ip̄o vna prorsus eadēq̄ p̄sona sit, exaltationē tñ quā illū (sicut doctor ḡtiliū dixit) exaltauit deus & donauit illi nomē qd̄ est sup̄ oē nomē ad eā itelligim⁹ p̄tinere formā q̄ ditāda erat tāta glorificatōis augmētō. In forma q̄ppe dei & q̄lis erat filius p̄ri, & iter genitorē atq̄ vnigenitū, nulla erat in eētia discretio, nulla i maiestate diuersitas, nec p̄ icarnatōis mysteriū aliqd̄ decesserat verbo, qd̄ ei p̄ris mūere redderet. Forma at̄ serui p̄ quā ip̄assibilis deitas factm̄ magne pietatis i pleuit humana humilitas ē in gloria diuīe p̄tatis euecta ē, in tāta vnitate ab ip̄o cōceptu virginis deitate & humanitate cōferta, vt nec sine hoīe diuī, nec sine deo agerent humana.

C Propter qd̄ sicut dñs maiestatis d̄ crucifixus itaq̄ ex sempiternitate q̄lis ē deo d̄ exaltatus q̄ iseparabiliter manēte vnitate p̄sonæ, vnus atq̄ idē ē & totus hoīs filius p̄pter carnē, & totus dei filius p̄pter vnam cum p̄re deitatem. Quicqd̄ em̄ in t̄pe accepit Ch̄s sc̄dm̄ hoīem accepit, cui q̄ nō habuit cōferrent, nā sc̄dm̄ potētia diuinitatis idifferēter oia q̄ h̄s p̄r, etiā filius, & q̄ in forma serui à p̄re accepit eadē fōsa dei etiā ip̄e dōauit, sc̄dm̄ dei ei formā ip̄e & p̄r vnū sunt. Sc̄dm̄ formā serui nō venit facere volūtātē suā, s̄ volūtātē eius q̄ misit eū, sc̄dm̄ formā serui tristis ē aīa eius vsq̄ ad mortē. Et idē ip̄e sicut Apostolus p̄dicat ē diues & paup̄, diues q̄a Euāgelista dicēte: In p̄cipio erat verbū & verbū erat apud deū & deus erat verbū, hoc erat in p̄cipio apud deū, oia p̄ ip̄m facta sunt, & sine ip̄ofactū est nihil. Paup̄ vero q̄a p̄pter nos verbū caro factū est, & habitauit in nobis. Quæ at̄ est exinanitio eius quæ ve paup̄tas nisi formæ seruilis acceptio p̄ quā verbi maiestate reuelata disp̄c̄atio humanæ redemptiōis i pleta ē? Nam quæ captiuitatis n̄r̄e resoluī originalia vincula nō poterāt, nisi existeret hō n̄r̄i ḡnis q̄ nature quem peccati p̄iudicia non tenerēt, & q̄ immaculato sanguine suo chirographū l̄tale dilueret, sicut ab initio erat diuinitus p̄ordinatū, ita est in plenitudine t̄pis p̄fectum, ut multis modis signif̄icata p̄

ata promissio in diu expectatū veniret effectū, nec posset eē ambigū qd cōtinuis testifica-
 tiōibus semp fuerat nūtiatū. In magno aut sacrilegio se versari hæreticoꝝ manifestat impietas,
 cū specie diuinitatis honorādæ hūanæ carnis in Ch̄o denegat veritatē, & religiose existimāt
 credi, si dicat in saluatore n̄ro veꝝ nō eē qd saluat, cū ita secūdū promissionē oia secula pcur-
 rētē mūdus sit deo recōciliatus in Ch̄o, vt nisi verbū dignaret caro fieri nulla posset caro sal-
 uari. Omne em̄ sac̄m christianæ fidei magno (vt hæretici volūt) decolorat obscuro, si lux ve-
 ritatis sub mēdacio putat latuisse phāsmatis. Nō ergo quisq̄ sibi erubescēdū existimet ch̄ia-
 nus de n̄ri i Ch̄o corpis veritate, q̄a oēs apl̄ ap̄loꝝ q̄ discipuli, & p̄clari ecclesiæ q̄q̄ docto-
 res q̄ ad martyrij coronā vel ad cōfessiois meruerūt gloriā puenire, in huius fidei lumine splē-
 duerūt cōsonis ytiq̄ sentētijs in tonātes, q̄ in d̄no Iesu Ch̄o deitatis & carnis vna sit cōfite-
 da p̄sona. Quā aut rōnis similitudine, q̄ diuinōꝝ voluminū portioe hæretica impietas se æstri-
 mat adiuuari, q̄ veritatē negat corpis Ch̄i, cū hāc nō lex testificari, nō p̄pheta p̄cinere, nō euā-
 gelia docere, nō ipse dēstiterit Ch̄us oñdere. Quærāt p̄ oēm seriē scripturā q̄ tenebras fu-
 giāt, nō q̄ veꝝ lumē obscurēt, & p̄ oia secula ita veritatē inueniūt coruscātē, vt magnū hoc mi-
 rabile sac̄m ab initio videāt creditū, qd est in fine cōpletū. De q̄ cū sc̄tāꝝ s̄r̄as nulla pars sileat
 sufficit qdā cōsona veritatis signa posuisse q̄b̄ diligētia fidei i splēdidissimā latitudinē dirigat
 & sincera ielligētia luce p̄spiciat, q̄ in filio dei q̄ se incessabilr̄ filiū hois & hoīem p̄fitei nō sit
 ch̄ianis erubescēdū, sed cōstātissime gloriādū, qm̄ (sicut ait b̄tus ap̄ost.) magnū est pietatis sa-
 cramētū qd manifestatū ē i carne iustificatū ē in spū, apparuit āgelis, p̄dicatū ē gētib̄ creditū ē
 in hoc mūdo, assumptū ē in gloria. ¶ De ep̄oꝝ vero & p̄b̄oꝝ diaconoꝝ q̄q̄ seq̄ntiū clericōꝝ
 rū ordinatōib̄ sc̄tōs ap̄los & successores eorū ac p̄cipue Anacletū & p̄terea alios sufficiēter sta-
 tuisse cognoscim̄, & idcirco nō ē necesse nūc replicari, nisi qd illi nō statuerūt. Illud tñ nos sta-
 tuētes vobis & oibus seruare mādām, vt ad ordies ecclesiasticos sic accedāt i ecclesia q̄ ordia-
 ri merēt. i. si q̄s ep̄s eē merēt sit p̄rio hostiari, deide lector, postea exorcista, ide sac̄r̄ accoli-
 tus, demū vero sub diacon, deide diacon, & postea p̄b̄, & exide, si merēt, ep̄s ordinet. Et re-
 ḡiōes sicut i hac vrbe fecimus, p̄ singulas vrbes q̄ populose fuerit diaconibus diuidēt. Et q̄cū
 q̄ difficiles q̄stioes p̄ singulas puincias exortē fuerint, sp̄ ad sedē apostolicā referant, B̄n̄ vale
 frater & ora pro nobis. Data Calē, Martij, Diocletiano & Cōstantio Vero. III. CC. concess.

Incipiunt decreta Marcellini pape.

Marcellinus ep̄s sanctæ ecclesiæ catholicæ vr̄bis Romanæ Salomōi coep̄o i d̄no
 salutē. Quā laudabiliter p̄ catholicæ fidei veritatē mouēaris, & q̄ solite d̄nico
 gregi deuotionē officij pastoris ip̄ēdas, tradita nobis p̄ diaconū tuū fraternita-
 tis tuæ scripta demonstrāt, q̄bus notitiæ n̄ræ insinūare curasti q̄ erroꝝ morbi in
 regiōibus vr̄is mō exorti sunt. Nā epl̄æ sermo & cōmonitorij series & libelli tui
 textus eloq̄tur, qd qdā errore decepti dicūt ideo patrē maiore filio eē, q̄a illi soli sacrificiū im-
 molat & q̄ filius nullā cū p̄re cōsonis operā habeat, & q̄ illud p̄pheticū de solo p̄re dictū sit,
 Sciāt gētes qm̄ nomē tibi deus, tu solus altissimus sup̄ oēm terrā, siue q̄ ideo minor ē filius, q̄a
 ipse in cruce pedēs dixit, deus deus meus q̄re me dereliquisti. Quibus cōpetēs & cōgruū reddat
 r̄sum, q̄a sicut p̄re, ita etiā filio nō solū christianis tp̄ibus, veꝝ etiā à p̄scis tp̄ibus sacerdotib̄
 varijs multisq̄ modis p̄bamus sacrificiū fuisse oblatū, Daniele p̄pheta dicēte: Nō ē locus (in-
 quiūt tres pueri) ad sacrificiū nōi tuo & inuenire misericordiā, sed in aia cōtrita & in spū hu-
 militatis suscipiamur. Et sicut holocaustomata arietū & tauroꝝ agnoꝝ q̄ pinguiū, ita fiat sa-
 crificiū n̄r̄m in cōspectu tuo hodie vt placeat tibi, & ut filiū fuisse agnoscas, cui hi tres pueri sa-
 crificiū se cōfessi sunt obtulisse, ex ipsius regis ac tyranni q̄ eos in fornacē ignis mitti p̄ceperat
 cōfessioe addisce q̄ se cū tribus, quartū in ipso æstuat̄is camini incēdio sociatū p̄didit cōspex-
 ite. Nōne, inq̄r, tres viros misimus in fornacē vinc̄tos. Et dixerunt ei, Vere rex, Et dixit, Ec-
 cē ego video quatuor viros solutos, & deambulātes in medio ignis, & aspectus q̄rti similis filio
 dei est. Idē dei filius p̄ prophetā loquit dicēs. Tibi offerēt reges munera. Et vt hęc de filio dei
 se dixisse doceret, dixit. Reges Tharsis & insulæ munera offerēt, reges Arabū & Saba dona ad-
 ducēt, & adorabunt eū oēs reges, oēs gētes seruiēt ei. Et vt hęc oia sup̄ius designata Ch̄o fi-
 lio dei doceamus fuisse oblata, in natiuitate eiusdē dei q̄ secundū carnē facta est, p̄bamus fuisse.
 cōpleta, euāgelio cōprobātē. Cū natus eēt Iesus in Bethleē Iudæ in diebus regis Herodis, Ecce
 magi ab oriēte venerunt Hierosolymā, dicētes, Vbi est q̄ natus est rex Iudæoꝝ? Et infra, Et
 intrātes domū inuenerunt p̄ueꝝ cū Maria matre eius, & p̄cidētes adorauerunt eū, & apertis
 thesauris suis obtulerunt ei munera, aur̄, thus, myrrā. Sacrificiū itaq̄ qd à christianis sac̄ris al-
 taribus admouēt nō solū deo patri, sed etiā filio cōi deuotōe offeri, qm̄ nec pater sine filio pōt
 offerri, neq̄ à filio sine patre sentiri. ¶ Quod aut cōem operā habeant pater & filius hoc modo
 I docetur

B
 Anno dñi
 295, impe-
 rare Ma-
 riano,